KØBENHAVNS UNIVERSITET

SAGSNOTAT

14. DECEMBER 2020

UDDANNELSER & STUDERENDE

STAB & POLITIK

FRUE PLADS 1

1168 KØBENHAVN K

Vedr. **Vejledning om streaming og optagelse af undervisning på Københavns Universitet**

Sagsbehandler US og HSU-følgegruppen for uddannelse

Indhold

1. Indledning
2. Kort fortalt
3. Begreber
4. Optagelser som læringsredskab og til kollegers inspiration
5. Samtykke
   5.1. Streaming og optagelser hvor kun underviseren medvirker
   5.2. Streaming og optagelser hvor andre optræder
      5.2.1. Studerendes mulighed for ikke at være synlige
      5.2.2. Særligt om aktiv deltagelse
   5.3. Streaming og optagelser placeret uden for kursusrummet i Absalon
6. Slette og redigere optagelser
   6.1. Hvilke optagelser skal slettes? Og hvornår?
   6.2. Kan jeg slette og redigere i optagelserne i kursusrummet i Absalon?
7. De studerendes forpligtelser
8. Sæt stempel på dine optagelser

1. Indledning

På grund af corona-pandemien og den udbredte anvendelse af digital undervisning er vilkårene for streaming og optagelser af undervisning blevet væsentlige at kende for undervisere og studerende. Denne vejledning handler om, hvorledes du som underviser skal forholde dig til streaming og optagelser af undervisning i forhold til GDPR og ophavsret og i forhold til Absalon, som er den platform på KU, hvor optagelser kan gøres tilgængelige for studerende. Vejledningen opdateres løbende.

2. Kort fortalt

Hovedpunkterne i det følgende kan opsummeres således: Først og fremmest har du som underviser ophavsretten til optagelser af din undervisning, jf. ophavsretsloven, og du har mulighed for at slette og rette i dine optagelser, som ligger på Absalon. De studerende må ikke optage undervisningen eller dele optagelser af undervisningen. Hvis det kun er dig som underviser, der optræder på optagelsen, er der ingen hensyn til GDPR, kun almindelige hensyn til ophavsret i forhold til andres materialer. Hvis der optræder andre end dig på optagelserne – men optagelserne er del af et tilrettelagt undervisningsforløb - kan optagelserne lægges op på pågældende kursusrum i Absalon, uden at du skal indhente samtykke fra de optrædende. Hvis du ønsker at gøre en optagelse tilgængelig uden for kursusrummet i Absalon, kræves der samtykke fra de personer, som optræder i optagelsen. I forlængelse af semestrets afslutning har du som underviser pligt til at slette de optagelser i Absalon, hvor der ikke er givet samtykke. Hvis der er givet samtykke til, at optagelsen må bruges eller der ikke optræder personer på optagelsen, er der ikke krav om sletning.

3. Begreber

Der er tre væsentlige begreber:

Med ***streaming*** menes i det følgende ***livestreaming***, som er en transmission via internettet til computere og mobile enheder af medieindhold, der afspilles i real tid/synkront.

Underviseren kan lægge optagelser og link til streaming af undervisning op i kursets tilhørende ***kursusrum i Absalon***.

En ***optagelse*** er et digitalt lagret medieindhold, som kan afspilles asynkront. Medieindhold kan stamme fra forskellige kilder. Underviserens mulighed for at optage et indhold afhænger af den enkelte platform. Det vil altid være tydeligt markeret for den, som optager, at optagelsen er i gang. Det er typisk også tydeligt for den studerende i skærmbilledet eller ved notifikation, at der optages. Se link til vejledning om platforme på side 7.

4. Optagelser som læringsredskab og til kollegers inspiration

KU opfordrer underviserne til at lægge optagelser af undervisning op i kursets tilhørende kursusrum på Absalon, fordi optagelser af undervisningen kan være værdifulde for de studerende i deres læringsproces. Kolleger kan også have stor glæde af at se hinandens optagelser af undervisningen. Der kan være undervisningsformater, som ikke egner sig til optagelse, fx for at sikre en åben og inddragende dialog med de studerende. Undervisere, studienævn og studieledelse skal i dialog vurdere, hvor dette er et relevant hensyn jf. ”Ramme for planlægning af undervisning og eksamen forår 2021”.

Som underviser har du mulighed for at gøre dine optagelser tilgængelige for andre undervisere på KU ved at frigive dem til fælles afbenyttelse på hele eller dele af KU (KU Shared Repositories). Du kan også gøre dine optagelser tilgængelige uden for KU via oer.ku.dk – KUs site for Open Educational Ressouces. I alle tilfælde skal du være opmærksom på de GDPR-hensyn, som fremgår nedenfor.

5. Samtykke

5.1 Streaming og optagelser hvor kun underviseren medvirker

Hvis underviseren streamer og/eller optager undervisning, hvor ingen eller kun vedkommende selv optræder i billedet, er det kun underviseren selv, som bestemmer hvorledes materialet anvendes. Hvis der vises materiale – billeder, slides, tekstuddrag etc. – skal underviseren være opmærksom på andres evt. ophavsret. Men derudover har underviseren fuld råderet over de streamede eller optagede materialer. Der er ingen GDPR-hensyn, når der ikke er andre personer involveret.

5.2 Streaming og optagelser hvor andre optræder

Hvis undervisningen er del af et tilrettelagt undervisningsforløb, og optagelser og streaming heraf placeres i det tilhørende kursusrum i Absalon, hvor kun de studerende på kurset og underviseren har adgang, skal der ikke indhentes samtykke fra de studerende til at streame eller optage undervisningen. Til gengæld må optagelserne ikke gøres tilgængelige for andre end deltagerne på holdet i kursusrummet på Absalon.
Som underviser skal man altid gøre de studerende opmærksom på, at undervisningen optages. Det er et krav i GDPR-reglerne, som underviseren kan imødekomme ved at skrive det på forsiden af kursusrummet i Absalon, så alle ser det, når de logger på. Det skal fremgå, at indholdet forbliver i Absalon og ikke deles med andre end de studerende på kurset.

5.2.1 Studerendes mulighed for ikke at være synlige

Hvis det er fysisk undervisning, som streames eller optages, skal underviseren give de studerende mulighed for at sætte sig, hvor kameraet ikke optager. Det gør underviseren ved at henvise til, at fastmonterede kameraer på KU kun filmer underviseren, underviserens nærmeste bevægelsesområde og evt. tavler. Såfremt underviseren selv styrer kameraet skal underviseren sige, skrive eller markere, hvor der ikke bliver optaget.

Dette gælder også såkaldt HyFlex undervisning, hvor nogle studerende er tilstede fysisk, mens andre følger med online (hybrid fleksibel undervisning). Hvis hybrid fleksibel undervisning streames eller optages, skal underviseren tilsvarende give de studerende mulighed for ikke at være synlige. Underviseren opfylder dette krav ved at henvise til KUs vejledninger om, hvordan man slår video/lyd fra. Se link på side 7.

5.2.2 Særligt om aktiv deltagelse

Hvis der i studieordningen er krav om aktiv undervisningsdeltagelse med fremlæggelse, skal den studerende lave sin fremlæggelse, selvom der streames og optages. Det er underviseren, som afgør om en fremlæggelse også skal optages og lægges i kursusrummet på Absalon, hvor der kun er adgang for deltagerne på kurset og underviseren.

5.3 Streaming og optagelser placeret uden for kursusrummet i Absalon

Hvis du ønsker at gøre streamet eller optaget undervisning, hvor man kan identificere de studerende, tilgængelig *uden for kursusrummet i Absalon*, kræves det, at de studerende giver aktivt samtykke. Det er en del af KUs privatlivspolitik, som også gælder i undervisningssammenhæng.

Den studerende giver samtykke til, at vedkommende optræder i personhenførbar form på optagelser og streaming, som ikke kun er tilgængelige for holdet i kursusrummet på Absalon i pågældende semester (eller tilsvarende to blokke. Når ”semester” anvendes herefter underforstås de to tilsvarende blokke). Hvis optagelser kun placeres i kursusrummet på Absalon, er der ikke krav om samtykke.

Der er ikke særlige formkrav til udformning af samtykket. Underviseren kan i starten af hver undervisningsgang vise samtykkeindholdet neden for og bede studerende, der er med på optagelsen om klart at tilkendegive – mundtligt (i optagelsen) eller skriftligt - at de har forstået, at de er med på optagelsen.

Følgende skal fremgå af samtykket:

- hvem der får adgang til optagelsen
- hvor optagelsen ligger
- hvor længe optagelsen gemmes
- formålet med optagelsen, fx at det er til undervisningsbrug i et semester, offentlig publicering etc.

Når underviseren har indhentet samtykke, kan underviseren anvende optagelsen til de oplyste formål.

Det gælder for de studerende, at de aldrig selv må optage undervisning eller dele optaget undervisning fra et kursusrum i Absalon uden underviserens og de medstuderendes samtykke.

Enhver, der har givet samtykke til at medvirke i en streaming eller optagelse, kan tilbagekalde sit samtykke. Hvis optagelsen af undervisning er tilgængelig uden for holdets kursusrum i Absalon, skal underviseren fjerne pågældende optagelse, hvis samtykke trækkes tilbage.

Opsummering:

	Krav om samtykke	Krav om sletning af optagelse
Optagelser kun af underviser	Nej	Nej
Optagelser af andre, men lagt *i holdets kursusrum i* Absalon	Nej	Slettes af underviser efter semestrets afslutning
Optagelser af andre lagt *uden* for holdets kursusrum i Absalon	Ja	Slettes hvis samtykke trækkes tilbage

6. Slette og redigere optagelser

6.1 Hvilke optagelser skal slettes? Og hvornår?

Som underviser er du inden for tre måneder efter semestrets afslutning forpligtet til at slette optagelser i kursusrummet i Absalon, som var del af et tilrettelagt undervisningsforløb, hvis der kan identificeres konkrete personer og der ikke er indhentet samtykke. Hvis der er givet samtykke til, at optagelsen må bruges eller der ikke optræder personer på optagelsen, er der ikke krav om sletning.

Det er desværre pt. ikke muligt automatisk at slette materiale eller semiautomatisk at sætte rutiner til sletning. Det er underviserens opgave at slette materialet.

6.2 Kan jeg slette og redigere i optagelserne i kursusrummet i Absalon?

En underviser kan altid redigere, rette og slette i det undervisningsmateriale, der ligger i et kursusrum i Absalon. Det har underviseren uden videre adgang og ret til at gøre i det aktuelle kursusrum i det igangværende semester.

Når semesteret er slut, bliver kursusrummet automatisk arkiveret, dvs. at kursusrummet ændrer status fra at være et aktuelt kursusrum til at være et kursusrum for et afsluttet kursus. Arkiveringen sker på følgende tidspunkter:

- 30/6 arkiveres foregående efterårskurser (blok 1 og 2)
- 28/10 arkiveres foregående forårskurser (blok 3 og 4)

Når kurset er arkiveret, kan de studerende og underviseren stadig tilgå indholdet, og indholdet kan stadig redigeres, rettes eller slettes, men det kræver, at underviseren henvender sig til sit e-læringscenter eller til it-servicedesk for at få hjælp til at redigere, rette og slette i det arkiverede kursusrum. Hvert kursusrum har et menupunkt ”People/Deltagere”, hvor du som underviser kan se en liste over samtlige deltagere og deres rolle (teacher/TA/student etc.). Derudover kan Absalon-administratorer også tilgå kursusrummet.

7. De studerendes forpligtelser

De studerende må hverken optage undervisning eller dele underviserens optagelser af undervisning, som ligger i et kursusrum i Absalon uden underviserens og de medstuderendes samtykke.

Hvis studerende optager eller deler uden samtykke, er det et brud på universitetets ordensregler og en krænkelse af undervisernes ophavsret. Brud på ordensreglerne håndteres af fakulteter og af Uddannelse & Studerende i Fællesadministrationen. Sanktionerne strækker sig fra en advarsel til ½ års bortvisning. Ved gentagelse kan der blive tale om permanent bortvisning fra KU. Såfremt der registreres optagelse af undervisning eller deling af materiale uden samtykke, skal det anmeldes til fakultetet, som starter sagen. Underviseren kontakter fakultetets studiechef.

8. Sæt stempel på dine optagelser

Det er en god ide, at du som underviser stempler (tagger) dine optagelser, så det klart fremgår hvem, der har lavet optagelsen, hvor og hvornår den er optaget etc. Desværre er det pt. ikke muligt at foretage en automatisk tagning af optagelser, men en simpel måde at stemple materiale på, er at indlægge et

slide i optagelsen, hvor underviserens navn og dato for optagelsen af undervisningen fremgår.

KU har introduceret et vandmærke i videoer, som afspilles i et kursusrum i Absalon. Hvis en studerende optager fra et kursusrum i Absalon, vil det på den måde være muligt at se, at materialet stammer herfra. Der arbejdes på at indlejre ægte vandmærker i optagelserne, således man kan spore originale optagelser.

Link til faq om online undervisning på KU og vejledning til platforme:

https://kunet.ku.dk/arbejdsomraader/undervisning/Sider/faq-til-undervisere.aspx

https://kunet.ku.dk/medarbejderguide/Sider/It/Teams.aspx?searchHitHighlight=zoom